

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino. Reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izheja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1.50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

DEKLARACIJA

o smeri naše stanovske politike.

(Sprejeta na VI. pokrajinski skupščini UJU Poverjeništvo Ljubljana, dne 17. julija 1926 v Celju.)

1.

Življenski interes stanu in šole zahteva eno samo stanovsko organizacijo za vse učitelstvo v državi. To bodi naše Udruženje, poleg katerega ne moremo priznati nobene druge stanovsko-politične organizacije osnovnošolskega učiteljstva.

2.

Dobrodošel nam mora biti v organizaciji vsak stanovskozaveden učitelj in vsakemu mora biti zajamčena v njej popolna enakopravnost, svoboda vesti in mišljenja.

3.

Kot edina od nas priznana organizacija je Udruženje moralno odgovorno za svoje delovanje celemu stanu nele članstvu.

4.

Varovati mora svojo neodvisnost na vse strani, prvič da lahko paralizira kvarne vplive dnevne politike na šolstvo, drugič, da lahko zastopa interese stanu in šole napram vsakemu režimu.

5.

Svojo moralno silo mora iskati v skladu svojih zahtev z občenarodnim interesom, ki ji mora biti vselej in v vsakem slučaju najvišji zakon.

6.

Njena naloga in dolžnost je:

- a) zastopati skupne duhovne, socialne in pravne interese stanu ter odločno ščititi državljanske pravice učiteljstva;
- b) vzgajati članstvo k samostojnemu mišljenju, varujoč svobodo stvarne kritike kot pogoj za zdrav razmah organizacije;
- c) podpirati vsa stremjenja po temeljitejši splošni in strokovni izobrazbi učiteljstva;
- d) gojiti pravo tovarištvo in dvigati stanovsko moralo ter disciplino, temelječo v zavesti članstva, da je vsak posameznik odgovoren za svoje delo stanu v celoti;
- e) sodelovati na napredku šolstva in narodne prosvete v demokratičnem in socialnem duhu po priznanih sodobnih pedagoških načelih.

7.

V ta namen si organizacija najresneje prizadeva in, v kolikor je treba, prelomi tudi s tradicijami, da si pribori oni položaj in vpliv, da jo bo morala vsa javnost brezpogojno priznati in uvaževati kot edino pravo zastopnico celega stanu.

Vedno bodi tudi pripravljena za solidarno zastopanje skupnih interesov z drugimi organizacijami nameščencev in delaj zlasti na to, da se čimprej ustvari Unija učiteljstva vseh vrst šol!

8.

V personalnih zadevah brani moralne in pravne temelje pri nameščanjih ter zastopaj načelo, da mora učiteljstvo pri njih sodelovati po svojih izvoljenih zastopnikih!

9.

Kot svojo posebno nacionalno nalogo smatraj Udruženje delovati za jačanje osebnih stikov, za duhovno zblizanje in spoznavanje skupnih vzgojnih nalog učiteljstva iz vseh delov države!

10.

Slovensko članstvo Udruženja naj prednjači v prizadevanju, da se odstranijo načelne ovire za vstop vsega še nečlanjenega učiteljstva v U. J. U.!

LISTEK.

Organizacija mladine in delo učiteljstva pri isti.

(Dalje.)

58. Celje, deška meščanska šola: Priredili so eno zabavo, podarili 50 Din za »Narodno zdravje«, 57.65 Din za »Jadransko stražo« in napravili šolske izlete v oblasti.

59. Celje, dekliška meščanska šola: Podmladkarice III. razreda so pod vodstvom učiteljice ročnih del sešile 20 košul za božičnico Kola jugoslovenskih sester. Deklice IV. razreda so bile v Dečjem domu kraljice Marije pri predavanju o negi dojenčkov in v higijski razstavi. Ameriška darila so se razdelila potom srečolova. — Podmladkarice so priredile cvetlični dan. Za denar 2718 Din se je poslalo skupno z društvom »Kola jugoslovenskih sester« 12 otrok v Ladišlavov Dečji dom v Cirkenici. — Sodelovale so pri Glasbeni Matici v Celju, sodelovale s Podmladkariji v drugih krajih in državah ter delale izlete v okolico mesta.

60. Ljubljana, osnovna šola: Priredili so dve zabavi v prid ubogim učencem. Napravili so izlete v bližnjo okolico.

61. Dolnja Lendava, državna osnovna šola: Kupili so revnim učencem šolske potrebščine. Sodelovali pri šolskih predstavah in delali izlete v okolico.

62. Dolnja Lendava, državna meščanska šola: Priredili so dve predstavi in šolsko igro »Vražje« ter napravili izlete v Varaždin, Čakovec, Mursko Središče, Varaždinske Toplice, Ljubljano, na Bled in v Zagorje. »Tekme za zdravje« so se z veseljem udeležili vsi učenci in učence. V izpolnjevanju dolžnosti in v snažnosti se je kmalu pokazal koristen vpliv tekme.

63. Ljutomer, deška meščanska šola: Sodelovali so pri Sokolu in Orlu ter napravili izlete v Maribor in Mursko Soboto.

64. Pobrežje, osnovna šola: Priredili so predstavo za Božič in delali izlete v okolico s prirejanjem iger.

65. Studenci pri Mariboru, deška osnovna šola: Preostanek so poslali za skupno naročilo »Zvončka« posameznim razredom in za druge skupne potrebščine. — Priredili so pet šolskih predstav in napravili poučne izlete ter mainiški izlet v Pohorje.

66. Studenci pri Mariboru, dekliška osnovna šola: Sklenile so nabiranje daril za Božič in pri-

VI. pokrajinska skupščina UJU poverjeništvo Ljubljana v Celju, dne 16., 17. in 18. julija 1926.

(Tajnikovo poročilo, ki ga je podal na delegacijskem zborovanju dne 17. julija 1926, strok. tajnik tov. JOSIP LAPAJNE.)

Čenjeni tovariši in tovarišice!

Ko je oziroma svet na svoji 8. seji dne 8. maja 1926 razmotril o kraju in času letošnje pokrajinske skupščine, je sklenil z večino glasov, da bodi skupščina v Celju, ki leži nekako v središču vseh okrajnih učiteljskih društev našega poverjenišva. Večina članov ožjega sveta je stala na stališču, da mora nuditi članstvu priliko za čim večjo in častnejšo udeležbo na letošnji skupščini, ki bo razpravljala o velevažnih organizacijskih zadevah. Omenjam, da so se izrekla za Celje tudi nekatera okrajna učiteljska društva. Preidem takoj k stvarnemu poročilu.

Poslovanje poverjenišva.

UJU — poverjeništvo Ljubljana šteje letos 2745 članov, ki so porazdeljeni na 32 okrajnih učiteljskih društev.

	1925:	1926:
1. Brežiško-sevniško	78	81 + 3
2. Celjsko	132	136 + 4
3. Črnomeljško	72	80 + 8
4. Gornjegrajsko	29	33 + 4
5. Kamniško	82	81 — 1
6. Kočevsko	97	114 + 17
7. Konjiško	59	70 + 11
8. Kozjansko	41	33 — 8
9. Kranjsko	102	119 + 17
10. Krško	120	123 + 3
11. Laško	105	105 —
12. Svetolenartsko	47	46 — 1
13. Dolnjelendavsko	61	67 + 6
14. Litijško	92	83 — 9
15. Ljubljansko	164	165 + 1
16. Ljubli. okolica	195	206 + 11
17. Ljutomersko	73	71 — 2
18. Logaško	76	76 —
19. Marenberško	37	39 + 2
20. Mariborsko	126	114 — 12
21. Marib. šolski okraj	113	113 —
22. Mežiško	48	49 + 1
23. Murskosoboško	114	102 — 12
24. Novomeško	90	101 + 11
25. Ormoško	56	58 + 2
26. Ptuiško	132	129 — 3
27. Radovljiško	106	102 — 4
28. Savinjsko-vranksko	34	36 + 2
29. Slovenjebistriško	59	70 + 11
30. Slovenjegraško	34	30 — 4
31. Šmarsko-rogaško	70	72 + 2
32. Šoštanjško	39	41 + 2

skupaj . 2683 2745 + 62

reditev cvetličnega dneva. — Priredile so koncert na rojstni dan Ni Vel. kralla (brez vstopnine). — Napravile so izlete v bližnjo okolico Maribora in na Pohorje.

67. Tezno, osnovna šola: Ves preostanek se je porabil za nakup potrebščin revnim učencem. Priredili so eno zabavo in en koncert skupno z drugimi neorganiziranimi otroki. — Sodelovali so pri pevskem društvu »Zvon« v Teznu in pri šolskih predstavah. — Napravili so izlete v bližnjo okolico in na Pohorje.

68. Laitersberg - Krčevina, osnovna šola: Napravili so večkrat izlete v bližnjo kraje in na gore.

69. Sv. Lenart v Slovenskih goricah, deška meščanska šola: Priredili so štiri predavanja in 1 dvodejansko gledališko igro »Prstan« s petimi prisostvovali so pri predavanju proti tuberkulozi in delali vsak teden izlete v prirodo, kjer so se igrali in zabavali učili vedenja, opazovali prirodo itd.

71. Maribor, I. deška osn. šola: Priredili so en koncert, oziroma spevoigro, izdali 209 Din za milo za vse razrede in delali izlete.

72. Maribor, II. deška osn. šola: Priredili so dva koncerta, udeležili se priredive v prid Podmladka in de-

lali izlete v mariborsko okolico in v Ptulj. 73. Maribor, III. deška osn. šola: Priredili so dne 1. decembra 1924 mladinski koncert in sodelovali dne 3. maja 1925 pri mladinski prireditvi v Narodnem gledališču.

74. Maribor, IV. deška osn. šola: Izdali so 50 Din za dobrotvorne namene in pomagali pri enem koncertu. 75. Maribor, I. dekliška osnovna šola: 50% članarine se je porabilo za šolske potrebščine revnim učencem. Prostovolnih prispevkov je bilo 362 Din, ki so se vložili v hranilnico za švalni stroj. — Sodelovale so dne 1. decembra 1924 pri mladinski prireditvi in dne 4. maja 1925 pri igri v prid otroške bolnice. — Napravile so izlete v bližnjo okolico in v Celje.

76. Maribor, II. dekliška osnovna šola: Sklenile so, da nabavijo darove za Podmladek v Prizrenu, da skrbje za bolne součenke in da šivajo perilo za revne součenke. — Prodajale so znake za »Društvo za čuvanje narodnega zdravja«, za protialkoholno ligo, za francoski dan, cvetlice v prid »Podpornemu društvu za revne učence v Mariboru«. — Sodelovale so pri koncertu »Podpornega društva za revne učence«. — Napravile so izlete v mariborsko okolico.

Na povratku s skupščine so odšli zastopniki ožjega sveta v Beograd v lali izlete v mariborsko okolico in v Ptulj. 73. Maribor, III. deška osn. šola: Priredili so dne 1. decembra 1924 mladinski koncert in sodelovali dne 3. maja 1925 pri mladinski prireditvi v Narodnem gledališču.

74. Maribor, IV. deška osn. šola: Izdali so 50 Din za dobrotvorne namene in pomagali pri enem koncertu. 75. Maribor, I. dekliška osnovna šola: 50% članarine se je porabilo za šolske potrebščine revnim učencem. Prostovolnih prispevkov je bilo 362 Din, ki so se vložili v hranilnico za švalni stroj. — Sodelovale so dne 1. decembra 1924 pri mladinski prireditvi in dne 4. maja 1925 pri igri v prid otroške bolnice. — Napravile so izlete v bližnjo okolico in v Celje.

76. Maribor, II. dekliška osnovna šola: Sklenile so, da nabavijo darove za Podmladek v Prizrenu, da skrbje za bolne součenke in da šivajo perilo za revne součenke. — Prodajale so znake za »Društvo za čuvanje narodnega zdravja«, za protialkoholno ligo, za francoski dan, cvetlice v prid »Podpornemu društvu za revne učence v Mariboru«. — Sodelovale so pri koncertu »Podpornega društva za revne učence«. — Napravile so izlete v mariborsko okolico.

(Dalje prih.)

svrhu poseta pri prosvetnem ministru g. Velji Vukičeviću. V sporazumu z Glavnim odborom so mu tolmačili težnje in želje slovenskega učiteljstva in prosvetne razmere v Sloveniji. Zlasti so se zavzemali za učiteljsko stalnost in bili odločno proti vsakemu nepostavnemu premeščanju.

Po lepo uspeli pokrajinski skupščini v Šoštanju dne 4. in 5. julija 1925 se je pričelo podrobno organizacijsko delo. Na skupščini sprejete sklepe in resolucije je razposlalo poverjeništvu šolskim pravnim oblastvom, centrali UJU, poslanskim klubom in raznim listom, da bi tako zainteresirali javnost o naših težnjah in zahtevah.

Od zadnje pokrajinske skupščine so se vršile pri vodstvu organizacije do 10. januarja 1926 tri seje ožjega sosveta, in sicer: 1. oktobra in 28. novembra 1925 ter 9. januarja 1926, ki so se jih udeleževali vsi člani ožjega sosveta. Na teh sejah se je razpravljalo o tekočih prosvetnih in stanovskih zadevah, o doposlanih predlogih okrajnih učiteljskih društev in dr. Sejni sklepi so se odposlali na pristojna mesta. V sejah se je začelo razpravljati tudi že o načelnih smereh, ki naj jih zavzame organizacija, in pa o finančnem stanju poverjeništvu, ki je sililo vedno lašneje na dan.

Potrebno se mi zdi omeniti akcijo glede sprejema učiteljstva na višjo pedagoško šolo v Zagrebu in Beogradu. Na tozadevno okrožnico se je priglasilo mnogo tovarišev in tovarišic. Sprejeti so bili oni, ki so imeli odlično oceno v zadnjih dveh letih.

Važna je tudi ustanovitev učiteljskega pevskega zbora dne 1. novembra 1925. Poverjeništvu je zastopal na ustanovnem občnem zboru poverjenik »Učiteljski Tovariš« da je poročal o ustanovitvi. Ker vrši pevski zbor lahko veliko kulturno misijo v našem stanovskem pokretu, je dolžnost organizacijskih članov, da ga podpirajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Potom okrožnice je pozvalo poverjeništvu okrajna učiteljska društva za pristop kot podporni član. Pevski zbor je imel že javen nastop, ki se je izvršil prav častno na koncertu v Ljubljani.

V tej dobi je imenoval ožji sosvet na razpisano mesto knjižničarja tov. Vekoslava Mlekuzja, ki vrši obenem tudi posle tajnika centralnega narodno-prosvetnega odseka. To mesto je bilo nujno potrebno. Tov. Mlekuz je na novo uredil našo centralno knjižnico pri poverjeništvu v Ljubljani prav strokovnjaško. Izpopolnjuje jo z raznimi strokovnimi knjigami in beletrističnimi spisi intenzivno. V par letih bomo lahko prav ponosni na svojo pedagoško knjižnico. Koliko posla ima kot tajnik narodno-prosvetnega odseka, ve le oni, ki opazuje podrobno njegovo delo. O tem sledi še posebno poročilo.

Omenil sem že, da sta začeli člani ožjega sosveta vznemirjati paralelno dve vprašanji, finančno in načelno. Dolgovi Učiteljski tiskarni so presegli v dveh letih nepričakovano visoko vsoto. Treba je bilo dognati vzroke nastalega dolga in skleniti, kako sanirati gospodarsko stanje poverjeništvu. V načelnem vprašanju je vztrajala večina članov ožjega sosveta na stališču, da imej organizacija napram vsem političnim strankam proste roke in da se strogo ščitijo pravice, ki jih učiteljstvu zagotavlja činovniški zakon. Protivila se je zlorabi čl. 71. v politične svrhe. Odločno smo vztrajali na stališču učiteljske stalnosti, ki nam jo jamči ustava.

Opozarjam, da se je ideja depolitizacije jela propagirati tudi med srbskimi tovariši-člani glavnega odbora, kar sem takoj ugotovil na božični seji glavnega odbora v Beogradu.

Ker so bili nekateri člani ožjega sosveta drugačnega naziranja o stanovski organizaciji, smo stavili na dnevni red seje širjega sosveta dne 10. jan. 1926 Dimnikovo poročilo »Smer stanovske politike. Kot poročevalec je bil določen tov. Ljudevit Potočnik, dočim je imel tovariš Dimnik nalog, zagovarjati dotedanjo smer stanovskega glasila, ki je bila protivna osebnemu naziranju poverjenika Širji sosvet bi se imel na temelju razprav izjaviti o nadaljnjih smernicah stanovskega gibanja.

Razprava o novih smernicah je daljša povod, da so se posamezna okrajna učiteljska društva, zlasti ona iz mariborske oblasti pred vsemi Mežiško učiteljsko društvo, jela pripravljati za debato in izdelala svojo spomenico, ki je izšla v obliki »Deklaracije« o bistvu, nalogah in smernicah naše stanovske politike. Po sklepu svojega društva je poslal tovariš

Mencin deklaracijo 4. januarja 1926 poverjeništvu kot predlog za sejo širjega sosveta, ki naj jo prepusti v končno odločitev delegacijskemu zborovanju. Ta predlog je stavil poverjenik z dnevnega reda seje ožjega sosveta dne 9. januarja 1926. Kljub temu je prišel v razpravo na seji širjega sosveta dne 10. januarja 1926. Utemeljeval ga je tov. Mencin. Po zaključku debate ni hotel dati poverjenik predloga na glasovanje, sklicujoč se pri tem na čl. 68. poslovnika. Nastala je burna debata, ki jo je zaključil predlog tov. Mencina, ki se je glasil: V imenu učiteljskega društva za Mežiško dolino izjavljamo, da smatramo delovanje poverjeništvu kot protivno smeri, ki jo odreja deklaracija in predlagam, da se širji sosvet pridruži tej izjavi. Nato poda poverjenik zase in za strokovnega tajnika ostavko. Seja je bila zaključena.

Poverjenikov namestnik tov. Anton Gnus je sklical sejo ožjega sosveta dne 16. januarja t. l. Nanič je povabil oba namestnika tov. Vilbalda Rusa in tov. Marijo Godčevca. V smislu čl. 13 pravil UJU se je ožji sosvet nanovo konstituiral. Za poverjenika je bil izvoljen tov. Anton Gnus, za tajnika pa tov. Josip Lapaine. Oba sta mesti prevzela za poslovnega tajnika je nominiral ožji sosvet tov. Josipa Kobala, strokovnega učitelja in blaginika Učit. konvikta v Ljubljani. Izpremembo v vodstvu poverjeništvu smo javili kr. policijski direkciji v Ljubljani z dopisom z dne 18. januarja 1926 št. 19. Istotako smo obvestili o tem tudi glavni odbor UJU v Beogradu pod števil. 23.

Novo nastali položaj v vodstvu organizacije je zahteval, da se je moral ožji sosvet pogostejše in intenzivneje sestajati, ki seim. Po seji širjega sosveta je imel ožji sosvet svoje seje dne 16. in 23. januarja, dne 23. marca, 10. aprila, 8. maja, 16. junija in 16. julija, skupaj sedem sej. Dogodki so zahtevali, da bi se moral ožji sosvet sestajati še pogostejše. Ker je bilo to nemogoče, nujne tekoče zadeve pa smo morali reševati hitro in točno, se je ustanovila s soglasnim sklepom seje ožjega sosveta z dne 23. januarja 1926 eksekutiva ožjega sosveta našega poverjeništvu, ki so jo tvorili: poverjenik Gnus, tajnik Lapaine, urednik Dimnik, blaginik Flegic in tov. Rus. Eksekutiva je morala svoje delo protokolarno ugotoviti in sproti obveščati ostale člane ožjega sosveta o svojih sklepih. Eksekutiva je imela v celem 5 sei.

Ožji sosvet je točno reševal vse tekoče zadeve poverjeništvu. Podrobno o tem poročati se mi ne zdi potrebno, ker smo o vsaki seji ožjega sosveta objavili poročilo v »Učit. Tovarišu«. Omenim naj le, da smo izvršili predlog širjega sosveta z dne 10. januarja t. l. prav v vseh sejah razmotrivali, kako bi spravili v red finančno vprašanje poverjeništvu in listov. Intenzivno smo se posvetovali, kako bi sanirali dolg, ki je nastal pri Učit. tiskarni v letih 1924. in 1925. Blaginik je prejel naročilo, da poroča o blaginjskem stanju na vsaki seji ožjega sosveta in uredi račune poverjeništvu in »Zvončka« do konca meseca marca, nakar naj nadzorni odbor in gospodarski odsek ugotovita finančno stanje poverjeništvu. To se je zgodilo 31. marca in 1. aprila. Načelnik nadzornega odbora tov. Luznar je razposlal na vse predsednike okrajnih učiteljskih društev revizijsko poročilo. Okrajna društva so o njem razpravljala in zavzela svoje stališče. Ker se več članov ožjega sosveta ni povsem strinjalo s poročilom in je zavzela tudi večina okrajnih društev protivno stališče, je sklenil ožji sosvet ponovno revizijo, ki naj jo izvrši poseben odsek. Proti temu so posamezniki protestirali in zahtevali, da odloči o ponovni reviziji računov za leto 1925. delegacija. Za pregled računov v letu 1926 je bil nominiran zopet poseben odsek, ki pa ni mogel zaradi stavljenih zaprek izvršiti svojega dela. Te račune je pregledal od nadzorstva predsednik tov. Luznar sam.

V podrobnosti se ne bom spuščal, ker boste o tem slišali pri blaginjskem poročilu.

O novem pokretu v naši stanovski organizaciji je sklenil ožji sosvet na svoji seji dne 23. januarja. Sklenil je pozvati vsa včlanjena društva da razpravljajo o novi smeri, ki jo zahteva deklaracija, kar se je zgodilo z okrožnico z dne 17. februarja t. l. števil. 100. Uspeh je bil ta, da se je izjavilo za nove smernice stanovske politike 29 društev, 3 so jo pa odklonila. Glede oblike se je 25 društev izreklo za novo smer v obliki deklaracije, 4 društva pa v obliki strogega izvajanja člena 2. pravil s strani bodočega vod-

stva organizacije. Končna redakcija se je prepustila odsekom in skupščini.

Ker se povsod ne krijejo okrajna učiteljska društva s svojimi šolskimi in političnimi okraji, smo jih pozvali, da sestavijo kataster šol. Zlasti je bilo to potrebno, ker smo mogli uporabljati stalež le deloma. Okramim društvom smo razposlali tiskovino, ki so jo vrnili izpolnjeno. Iz katastra je razvidno: značaj šole, pošta, pod katero okrajno društvo, šolski, sodni in politični okraj spada. Kataster ima trajno vrednost.

Opravilni zapisnik izkazuje od pokrajinske skupščine do konca solar. leta 1925 (od 347 — 642) 295 števil, od novega leta dalje do danes pa 645 števil, skupaj torej 940 števil, kar znači precejšnje delo. Poleg tega je še nešteto dopisov poslalo uredništvo »Učit. Tovariš«, knjižničar in tajnik nar.-prosv. odseka in pravno-obrambni odsek. Ako sumiramo vse te številke, spozna lahko vsakdo, da smo izvršili v prošli poslovni dobi mnogo, iako mnogo dela. Ob tej priliki prosimo vse predsednike, tajnike, sploh funkcionarje okrajnih učiteljskih društev, naj točno vrše svojo dolžnost. Zelo mučno je, ako moramo po večkrat urgirati rešitev tega ali onega poročila. Tudi poverjeništvu ima svoje obveznosti napram Glavnemu odboru, ki jih pa ne more izvršiti, ker nima poročil okrajnih učiteljskih društev.

Naš tisk.

Naše poverjeništvu je vzdrževalo v polnem obsegu svoj stanovski tisk. Izdajalo je svoj stanovsko-politiški list »Učit. Tovariš«, pedagog. znanstveni list »Popotnik«, mladinski list »Zvonček« in kot priloge »Učit. Tovarišu« list za naš učiteljski naraščaj »Učiteljsko Omladino« ter list za mladinske narodno-prosvetne organizatorije in prosvetno organizacijo učiteljskega prosvetnega dela »Prosveto«.

Mislili smo, da bi se obe prilogi, t. j. »Učit. Omladina« in »Prosveta« emancipirali in se omeili prva samo na krog našega naraščaja, druga na organizatorije izven šolskega prosvetnega dela, na odbornike okrajnih narodno-prosvetnih odsekov. V tem slučaju bi lista lahko za isti denar izhajala v večjem obsegu a v manjši nakladi.

Toda tudi te načrte bo oviralo gospodarsko stanje poverjeništvu in ožji sosvet je moral že sam upoštevati potrebno štednjo za poverjeništvu z ozirom na obremenitve, ki jih še imamo, in je s proračunom začasno ukinil prilogo »Prosveta«.

Tako nam bo nepovoljno gospodarsko stanje oviralo še marsikateri kulturni polet organizacije.

Povdariti pa moramo, da se naše učiteljstvo vse premalo zaveda moči tiska, in lahko rečemo, da so žrtve, ki jih izdajamo za naš tisk še najplodonosnejše naložene. Tega bi se šele zavedali, ko bi svojega tiska ne imeli.

Osebnne zadeve članstva.

Potrebno se mi zdi nadalje, da se dotaknem v prav kratkih potezih tudi osebnih zadev. Takoj omenjam, da se ni vršile pri nas v pravkar prošli upravni dobi nikake posebne persekucije z izjemo posameznih slučajev, od katerih sta dva prav občutna. Je to odstavitev oblastnega šolskega nadzornika tovariša Henrika Schella v mariborski oblasti in na upokojitev tov. Martina Matka, sreskega šolskega referenta v Novem mestu. Za oba je storila organizacija v polni meri svojo dolžnost. Upamo, da bo Matkov slučaj ugodno rešen. Ker poverjeništvu ne more vedeti, komu se je zgodila krivica, je pozvalo v »Učit. Tovarišu«, naj se javijo posamezniki. Storili smo svojo dolžnost, v kolikor smo mogli. Interventirali smo ustno in pismeno, da se ukine odredba glede sreskih šolskih nadzornikov, ki jim omejuje pri zborovanjih članske pravice. Prišli smo negativni odgovor. Ker so nam očitali nekateri učitelji, da smo premalo odločni v tem oziru moram povdariti, da poverjeništvu ne more posredovati ako mu niso znani slučaj krivice. Zato pozivljamo, da javite vsako krivico pravočasno. Protestirali smo tudi proti nekaterim krivičnim slučajem pri namestitvah iese-nij in napravili vlogo naj se službe ne oddajajo tik pred potekom razpisa, ker je sicer razpis iluzoren. Protest društva učiteljev v Ljubljani in še nekaterih okrajnih učiteljskih društev proti odloku glede nošnje po modi smo poslali na pristojno mesto.

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal pod U. br. 5808 dne 22. maja 1926 na vsa upravitelstva osnovnih šol navodila

za sestavo proračuna za stvarne šolske potrebščine. Ta odlok je vzbudil med učiteljstvom veliko vznemirjenja in istočasno tudi veliko skrb za napredek in procvit šolstva in narodne prosvete. Ako se bo odlok izvajal rigorozno, done-se v naše šolstvo lahko katastrofalne posledice. Ožji sosvet je razpravljal o tem in zavzel svoje stališče. Na merodajna mesta smo odposlali utemeljeno vlogo.

Pozabitelj ne smem tovarišev in tovarišic iz Primorske, ki delujejo med nami kot kontraktualni učitelji oziroma učiteljice, ker nimajo še našega državljanstva. Na naš tozadevni poziv se je javilo več tovarišev in tovarišic iz obeh oblasti. Napravili smo skupno vlogo in jo poslali na merodajna mesta v svrhu skorajšnje rešitve njih državljanstva.

Pravno-obrambni odsek.

V naši organizaciji je bil svoječasno v zaščito pravnega in materialnega položaja članstva ustanovljen kot eden najpotrebnejših pravno-obrambni odsek.

V 38. številki »Učit. Tovariša« iz leta 1925. je bil objavljen osnutek pravilnika tega odseka. Po sklepu pokrajinske skupščine v Šoštanju je bila sklicana 9. januarja t. l. seja tega odseka v svrhu končne redakcije osnutka pravilnika. O delu in uspehu bo poročal odsek sam. Omenim naj tukaj nešteto vlog, ki so jih poslali člani temu odseku. Vse so se točno in pravno pravilno rešile. V neštetihi slučajih smo posredovali za nakazilo plače, novičarje, izplačilo pokojnine o premetstvih in drugih osebnih in pravnih zadevah našega članstva. Storili smo svojo dolžnost. Ako nismo vedno uspeli, leži krivda drugod.

Prosvetno delo učiteljstva.

Kdor bo pisal kulturno zgodovino našega naroda, ne bo smel prezreti prosvetnega dela učiteljstva med njim. Sme-lo trdim, da ga ni kulturne družba, kjer bi ne bilo učitelja poleg. Večina prosvetnega dela v teh društvih sloni le na ramah učiteljstva. Brez njegovega udeleštvovanja bi prav kmalu propadlo. Naša organizacija ima tri liste, ki delujejo v prosvetnem pravcu. So to: »Učiteljski Tovariš« s prilogo »Prosveta« in »Učiteljska Omladina«, »Popotnik« in »Zvonček«. Omenjam dalje Slovensko Šolsko Matico, ki izdaja že lepo vrsto let svoje publikacije. Zanj bi se moralo učiteljstvo bolj ogreti. Vsak član našega združenja bi moral biti tudi član Slovenske Šolske Maticе.

Tudi našega samoizobraževalnega dela ne smem prezreti. Kako intenzivno stremi za tem naše učiteljstvo, nam kažejo priglasenci za razne tečaje. Za 40 mest se oglasi po 100 in še več udeležencev. Razni tečaji v letošnjih počitnicah v Ljubljani so prenapolnjeni. Za pedagoški kurz v Beogradu se je prijavilo tudi precej tovarišev in tovarišic. Za sprejem v višjo pedagoško šolo v Zagrebu in Beogradu članstvo vedno povprašuje. Pedagoški teden v Mariboru je bil prav mnogoštevilno obiskan. Vse to in še mnogo drugega so vidna znamenja, da se zaveda naše članstvo svojega visokega prosvetnega zvanja. Narod s takimi prosvetnimi delavci ne more propasti Prosvetnega delovanja pri našem učiteljskem naraščaju v Ljubljani in Mariboru ne bom omenjal, ker bo o tem poročal odsek.

Šolski zakon.

Usoda šolskega zakona je tesno zvezana z nestalnostjo naših državno-pravnih razmer in kljub osemletni dobi po osvobojenju še nimamo ne enotnega niti okvirnega šolskega zakona.

V tem pogledu je učiteljstvo deljeno. En del smatra za nujno potrebo, da izdelajo in sprejme narodna skupščina enoten šolski zakon, drugi del učiteljstva pa smatra za boljše, če ne dobimo še enotnega zakona, ker bi ta utegnil ukiniti nekatere dobrine in motegniti šolstvo posebno v Sloveniji navzdol mesto navzgor.

Novega načrta šolskega zakona v tej upravni dobi nismo dobili, dasi je bil predložen elaborat k zadnjemu načrtu od strani Glavnega odbora UJU, kakor ga je sprejela Glavna skupščina v Subotici, takratnemu ministru prosvete gosp. Velji Vukičeviću. Z njegovim odhodom je odpadlo tudi vsako nadaljnje delo na šolskem zakon in razen nar. časopisnih vesti ni bilo resnega dela na zakonu.

Ločitev šolske uprave od politične.

Tesno zvezano s tem vprašanjem je tudi vprašanje ločitve šolske uprave od politične. Borba učiteljstva v tem pogle-

du je zadobila posebno po odpravi višlega šolskega sveta ostrejša lice. Dasi posebno politiki niso zadovoljni s to platjo našega boja, se mora učitelstvo zavdati, da se prav v tej točki zrcali odločitev demokratične ali nedemokratične ureditve šolske uprave. V tem pogledu smo se skoro z novim proračunom blizali rešitvi tega vprašanja in skoro bi dobili in dosegli z ustanovitvijo prosvetnih direktij ločitev prosvetne uprave, da ni političen veter odnesel tudi teh načrtov in nam tako ustavil to borbo za čas, ko bo zopet vprašanje načrta novega šolskega zakona postalo aktualno.

Naše gospodarske ustanove.

Nuno potrebno se mi zdi, da se v svojem nadaljnjem poročilu dotaknem tudi nekaterih naših gospodarskih ustanov. So to: Učiteljska tiskarna, Samopomoč, Učiteljski konvikt, Učiteljski dom in Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta. Težko se dotaknem tega vprašanja. K temu me silijo zadnji dogodki in pa predlogi, ki so jih doposlala nekatera društva. Mnenja sem, da moramo o tem razpravljati. Sai nosijo ustanove naše ime. Popolnoma upravičeno bodo nosila ta naslov samo tedaj, ko bodo last organizacije, last celokupnega učitelstva. Ne morem pa tega priznati vse dotlej, dokler so v teh ustanovah včlanjeni le množični tovariši in tovarišice.

Učiteljska tiskarna je rentabilno podjetje. Prizadevati si moramo, da jo dvignemo ter priložimo vedno in povsod. Skrbimo, da pristopi vsaj z enim deležem vse naše članstvo, da čuti tako svojo moralno dolžnost.

Umesten se mi zdi predlog brežiško-sevniškega učiteljskega društva, ki se glasi: Naše gospodarske organizacije naj bodo izraz gospodarske moči cele organizacije in članstva, zato naj temelje na načelih najširšega demokratizma ter naj ostanejo deleži kolikor mogoče nizki, da bo omogočen pristop čim večjemu številu članstva.

Tem besedam sledi predvsem Učiteljska Samopomoč, ki se je pod spretim vodstvom tov. Ivana Kocijančiča dvignila v zadnjih dveh letih do neverjetne višine. Danes šteje 1930 članov, posmrtnina je 9650 Din. Rezervni fond znaša okrog 140.000 Din. Ima dobrodelen namen, da pomaga ob smrti preostalih v najhujši stiski ter blaži gorje v potrlih srcih. Sedaj snuje še zavarovanje naše dece za slučaj smrti. Kdor se zanima za Učiteljsko Samopomoč, naj se udeleži občnega zbora.

Učiteljski konvikt gradimo že 32. leto. Dom bi nam bil ob raznih prilikah neobhodno potreben, delal bi nam čast in ponos. Z letošnjim letom smo uvedli obvezno članarino, a uspeh ni zadovoljiv. Vzrok: premalo zanimanja in stanovske zavednosti, slabe materialne prilike, zemleknjižna obremenitev lastninskih pravic.

Obvezno plačevanje članarine je uvedel tudi Učiteljski dom v Mariboru, čigar splošni položaj je v primeri z Učiteljskim konviktom ugodnejši.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta je tudi del naših stanovskih organizacij. Nudi posojila pod ugodnimi pogoji proti odplačevanju v poljubno izbranih določenih mesečnih obrokih. Stalne hranilne vloge, ki jih pa med nami menda ni preveč, obrestuje 7%.

V nadaljnjem razmišljanju se ne bom spuščal.

Naše materialno vprašanje.

Dotaknem naj se še našega materialnega vprašanja. Po sprejetju zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih smo mislili, da smo dobili nekaj stalnega, neizpremenljivega. Ni hče izmed nas ni pričakoval, da morejo zakoni o dvanaestih in finančni zakonni spremeni pridobitve čimovniškega zakona. A motili smo se. Marsikatero pridobitve so nam odvzeli zakoni o dvanaestih. Naprtli so nam takozvano komorsko doklado. Državni svet je odločil, da se povišice ne priznavajo od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Zato opozarjamo vse prizadete, da vlagajo prošnje za povišice pravilno opremljene in pravočasno. V zadnjem času se izdajajo ukazi in odloki, v katerih je točno označen dan napredovanja in ni mogoče, da bi učitelji trpel škodo, če tudi vložijo prošnjo potem, ko mu je dospel položajna plača v izplačilo. Kljub temu se ne smemo zanašati.

Najhujše zlo pa nam je prinesel finančni zakon za budžetno dobo 1926/27. in sicer zvišanje službene dobe s pravico do pokojnine od 10 na 15 let in priznanje 15% v penzijo le pri polnih 35 službenih letih, pri katerih se šteje 34 let. 6 mesecev in 1 dan za polno službeno dobo. Indirektno smo krivi tega sami, ker smo imeli v naših vrstah tovariše, ki niti s 40. leti in še več niso hoteli zaprositi za pokojno. Navesti moram še odbitek stanarine, ki jo odtegujejo tovarišem in tovarišicam za naturalno stanovanje. So to po večini naši šolski upravitelji in upravitelje, ki ne prejemajo danes za svoje pisarniško delo nikakih posebnih doklad. To je nemoralno, nečloveško. Zato se danes le redki tovariši potegujejo za upraviteljska mesta. Vsako delo bodi tudi plačano!

Omenim naj tu naše tovariše sreske šolske nadzornike, ki so jim ukinili pičlo doklado in celo potni navšal.

Finančni zakon nam je vzel pravico do brezplačnega zdravljenja v državnih bolnicah v II. razredu in nas potisnil v III. razred. Ako stanovanjski zakon ne bo podaljšal, zopet mnogo izgubimo. Nešteti tovariši in tovarišice bodo postavljeni na ceto. Mnogi bodo izročeni na milost in nemilost hišnih gospodarjev, ki bodo zahtevali od nas tako visoko stanarino, da je ne bomo zmogli.

Finančni zakon je ukinil tudi člen 123. čim zakona, po katerem je prejel uslužbenec predjem ali posojilo v višini trimesečnih prejemkov, ako nastopi v rodbini bolezen, smrt ali druga skrajna sila.

Odpravili so še za nadaljnja 3 leta stalnost, ki nam je zajamčena z ustavo in specialnimi zakoni.

Člen 90. fin. zakona tolmači, da je premestitev na razpis ali konkurz smatrati kot premestitev na lastno prošnjo in se ob takih prilikah ne izplačajo selitveni stroški iz državne blagaine. Pravico do selitvenih stroškov imajo samo učitelji novinci, ko prvič nastopijo državno službo in učitelji, premeščeni po § 71., t. i. po službeni potrebi.

V pokojnino se vsteva višja skupina položajne plače le tedaj, če jo je upokojenec užival eno leto.

Protj vsemu temu moramo najodločneje povzdigniti svoj glas tako, da ga bodo slišali vsi odgovorni in merodajni činitelji.

Edini svetli točki bi bili izplačevanje razlik, ki se je baie že pričelo pri nižjih državnih uslužbencih in pa prevedba kronskih upokojencev v dinarske, kar je uspeh Osrednje zveze državnih nameščencev.

* * *

Poročilo obsega večinoma organizacijsko poslovanje našega poverjenstva. Jasnejše bi bilo, ko bi ocenjevalo splošno gibanje vseh naših poedinic, ki so osnova našemu Udruženju.

In še merodajnejše bi bilo, če bi se delovanje našega poverjenškega okrožja presojalo s stališča celokupne organizacije UJU.

Z novo državo smo prestopili meje provincializma, država nas je sprejela med svoje uradnike z ustavo je dala smernic našemu delovanju po nalogah, ki jih imamo izvesti med narodom. Ujedinjenje SHS je danes še na papirju, ni pa v srcih našega naroda. To seme mora zasejati šele učitelstvo, ki ima težko odgovornost napram zgodovini in bodočnosti.

Širiti srčno ujedinjenje med ljudstvom bo zamoglo samo ono učitelstvo, ki se zaveda teh dolžnosti tudi v svojih vrstah. Bodi Srb ali Hrvat pravoslavac ali mohamedanec, politik ali nepolitik, vsakdo bodi dobrodošel v naših vrstah. Proč s provincializmom, ko nas obdaja krog in krog železen obroč sovraštva, ki nam ogroža našo bodočnost, bodočnost našega naroda. Le ujedinjeno učitelstvo bo ujedinilo narod, le stanovska neodvisnost bo okrepila naše vrste, dvignila naš ugled in žela, kar obče seje sloga.

Mi smo vodili naše delovanje v pravcu državnega edinstva z ozirom na težke politične neprilike v državi in želimo, da bi se smer v tem pravcu nadaljevala. Če je bil naš namen čist in pravičen, prepuščamo sodbo Vam in zgodovini. Današnje zborovanje naj razčisti nesoglasja, okrepi naše vrste, premeza naj vse osebne neprilike in naj rodi enako pomirjenje, kakor smo je dosegli na subotškem kongresu, kjer se te pripravljali razkol v UJU.

V slogi je moč!

III. Kongres in VI. Glavna skupščina UJU v Beogradu, dne 8., 9. in 10. avgusta 1926.

Vsak udeleženeec, ki se je prijavil na skupščino, naj se obrne na kolodvoru k predstavniku svojega poverjenstva. Kje se nahaja to predstavništvo bo razvidno na posebnih napisih. Tu bo dobil vsak udeleženeec: legitimacijo, znak in drugo ter nakaznico za stanovanje itd.

Sporod dne 7. avgusta (sobota): 1. Seja Glavnega odbora UJU v osnovni šoli na Savi od 3.—5. z dnevnim redom: 1. Izveštaj Izvršnog Odbora. 2. Predlogi, namenjeni skupščini. 3. Sporazum za delo na delegaciji.

II. Zborovanje Glavnega Odbora in delegatov učiteljskih društev ob 5. uri popoldne v osnovni šoli na Savi z dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja in izročitev polnomočij v zmislu čl. 14. pravil UJU in čl. 17. poslovnika. 2. Sporazum za določitev kandidatov v 4 odseke, zapisničarjev in overovalcev zapisnikov. 3. Dogovor za delovni program kongresa in skupščine.

Ob 7. uri zvečer istega dne priateljski sestanek v hotelu Klerices.

Sporod dne 8. avgusta (nedelja): III. Kongres UJU v dvorani nove univerze ob 9. uri dopoldne z dnevnim redom: 1. Otvoritev kongresa. 2. Izvolitev odsekov zapisničarjev in overovalcev zapisnikov. 3. Pozdravi. 4. Poročilo o delu Glavnega in Nadzornega Odbora. 5. Proračun UJU za leto 1926/27. 6. Dvajsetletnica od prvega vsesrbskega učiteljskega kongresa in prve jugoslovenske skupščine v

Beogradu. Referent g. Mih. Stanoević, oblastni šolski nadzornik iz Beograda. 7. Izvolitev deputacije, ki bo položila venec na grob neznanega junaka. 8. Svečana povorka kongresa do Kalemegdana in položitev venca na spomenik Dositeja Obradovića, kjer bo govoril g. Čedomil Todorović, član Izvršnega Odbora.

Popoldne deluieio samo odseki. Istočasno ogledovanje prestolice in njenih znamenitosti: Narodnega in etnografskega muzeja, univerzitetne, štatalnice itd. (Vse bo razvidno iz posebne knjižice, ki bo tiskana za priliko kongresa). — Razstava učil in šolskih potrebščin, ki jo priredi g. Vitezlav Opluštil, učitelj iz Moravske Ostrove — Čehoslovaška in se otvori istega dne ob 3. uri popoldne. Kje bo razstava bo razvidno in razglašeno na kongresu.

Sporod dne 9. avgusta (ponedeljek): Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Poročilo verifikacijskega odbora. 3. Reorganizacija Udruženja. 4. Prosvetna politika poslednjih dni. Referent g. Josip Skavić, profesor in predsednik nov UJU — Zagreb. 5. Poročilo odsekov. 6. Predlogi. 7. Resolucije. 8. Volitev nove uprave: Glavnega in Nadzornega Odbora.

Delo se nadaljuje ob 3. uri popoldne in če ne bo dnevn red izčrpan istega dne, bo skupščina nadaljevala svoje delo 10. avgusta dopoldne.

Izvršni Odbor UJU.

Udeležencem skupščine v Beogradu.

Vse tovariše in tovarišice, ki se bodo udeležili državne skupščine UJU v Beogradu prosimo, naj to javijo **naikasnije do 25. julija 1926** naravnost Izvršnemu Odboru UJU v Beogradu. Učiteljski dom. Navedejo naj:

1. Starost in ali potujejo sami ali z družino.
2. Za katere dni žele prenočišča.
3. Žele li stanovanje v hotelu (katere vrste) ali v kakem zavodu (šoli vojašnici), kjer je stanovanje brezplačno.
4. Naznaniti je službeni kraj in v katerem okraim učiteljskem društvu je kdo včlanjen ter poverjenstvo.

5. Vsak se mora izkazati s člansko izkaznico v svrhu legitimiranja in da je plačal članarino. (V to svrhu dostavi potrebne legitimacije naše poverjenstvo). Prijave po 25. juliju se ne bodo upoštevale.

Izvršni Odbor UJU v Beogradu.

Dostavek: Delegati iz Slovenije naj se po možnosti vozijo na glavno skupščino v Beograd skupno. Snidejo naj se v Zagrebu. V Beogradu naj stanujejo vsi v hotelu »Slavija«. Natančneje objavimo v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

UJU — poverjenstvo Ljubljana.

Izid volitev v ožji sosvet UJU — Pov. Ljubljana.

KONSTITUIRANJE IN IZPOPOLNITEV NOVOIZVOLJENEGA OŽJEGA SOSVETA POV. UJU — LJUBLJANA.

na seji dne 17. julija 1926 v Celju v zmislu čl. 13. pravil UJU.

Poverjenik: Andrej Skuli, sreski šolski referent v Ljubljani.

Pov. namestnik: Anton Hren, šolski upravitelj Studenci pri Mariboru.

Strokovni tajnik: Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani.

Glavni blagajnik: Rado Grum, učitelj v Ljubljani.

Urednik »Učit. Tovariša«: Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani.

Člani: Marija Godčeva, učiteljica v Limbušu, Ciril Hočevan, učitelj v Krogu, Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah, Rudolf Mencin, šolski upravitelj v Prevaljah, Anton Mervič, ravnatelj meščanske šole v Ribnici, Ljudevit Musek, šolski upravitelj v Št. Vidu pri Ptuj, Robert Plavšak, šolski upravitelj v Trbovljah, Josip Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku, Ljudevit Šijanec, šolski upravitelj v Razvanju.

IZID VOLITEV.

Člani:

1. Marija Godčeva, učiteljica v Limbušu.
2. Ciril Hočevan, učitelj v Krogu, Prekmurje.
3. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih.
4. Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani.
5. Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah.
6. Rudolf Mencin, šolski upravitelj v Prevaljah.
7. Anton Mervič, šolski upravitelj v Ribnici.

8. Ljudevit Musek, šolski upravitelj v Št. Vidu pri Ptuj.

9. Robert Plavšak, šolski upravitelj v Trbovljah.

10. Josip Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku.

11. Andrej Skuli, sreski šolski referent v Ljubljani.

12. Ljudevit Šijanec, šolski upravitelj v Razvanju.

Namestniki:

1. Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani.

2. Rado Grum, učitelj v Ljubljani.

3. Angela Vode, strokovna učiteljica v Ljubljani.

Nadzorstvo.

1. Ljudevit Ivanščič, šolski upravitelj v Št. Jurju ob Ščavnici.

2. Miro Repovš, šolski upravitelj v Ljubljani.

3. Fran Skuli, šolski upravitelj v Ljubljani.

KOT KANDIDATI ZA GLAVNI ODBOR UJU V BEOGRADU

se nominirajo sledeči tovariši:

ZA IZVRŠNI ODBOR:

1. Pavel Flerč, referent ministrstva prosvete v Beogradu.

ZA GLAVNI ODBOR:

1. Anton Gnuš, šolski ravnatelj v pok. v Dolu.

2. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih.

3. Josip Lapaine, šolski upravitelj v Cerkljah.

Namestnik za Glavni Odbor:

Ivan Dimnik, šolski upravitelj v Ljubljani.

Malo kritike k pravilom Učiteljske tiskarne.

Na pokrajinski skupščini v Celju se je razdeljevalo nova pravila Učiteljske tiskarne, ki jih je izvojevala stara struja učiteljstva na občnem zboru dne 9. maja 1926.

Naj si ogledamo malo ta pravila z demokratičnega stališča. V členu 4. je določba, da sme upravni svet odrediti vstop v zadrugo, ne da bi mu bilo treba navesti vzroke. Proti temu je nastopala mlada struja učiteljstva z zahtevo, da se mora brez omejitve dovoliti vstop v zadrugo vsakemu učitelju, če ni pomislekov po točki b) in c) § 6.

Posebno je nastopala mlada struja proti zvišanju zadrugnih deležev od 25 Din na 250 Din, kakor sedaj določa člen 8. Dovolj visok bi bil delež 100 Din, da se omogoči vsemu učitelstvu dostop v zadrugo. Čim več zadrugnikov, tem več odjemalcev in tem več aktivnih delavcev za gospodarsko povzdigo zadruga in tem večji bo tudi njen ugled.

Povsem nedemokratično je načelo, ki je prodrlo z dirimiranjem predsedstva, da imajo zadrugniki na vsakih 10 zadrugnih deležev po en glas. To kaže

na nedemokratično in kapitalistično nagajenja.

Ne bomo se spuščali na druge hibe, ki jih je izvojevala stara struja s temi pravili. Tudi ne bomo danes razglabljali drugih stanovskih gospodarskih problemov, ki bi bili potrebni razčiščenja. Iz resolucij, ki so bile v tem pogledu iznesene v Celju, in ki bodo objavljene bo vsakdo videl zahteve učiteljstva.

Kakor pri organizaciji, bo treba pri vseh stanovskih, gospodarskih podjetjih uvesti najracionalnejše gospodarstvo in bo treba postopati najekonomičnejše.

Pritegniti bo pa k vsem podjetjem tudi čimveč učiteljstva.

Učiteljska tiskarna je na celjski skupščini razdeljevala po svojem pooblaščenju pravila med učiteljstvo, treba je sedaj, da se članstvo tudi odzove temu njenemu vabilu in pristopi k zadrugi v čim večjem številu, predvsem pa, da pristopijo k isti vsa učiteljska društva in opozore na to tudi svoje članstvo. Zadrugni deleži so po 250 Din (jamstvo samo s še enkratnim deležem), pristopnina pa 10 Din. Za pristop je treba poslati denar in pristopno izjavo.

Vlada hoče znižati uradniške prejemke!

Nemalo vznemirjenja je vzbudila vest, ki je došla ta teden v javnost, da hoče vlada znižati uradniške draginske doklade in reducirati uradništvo, da bi s tem krila izdatke na škodi zaradi poplave.

Državno uradništvo živi v zelo mizerem položaju. Stanovanjski zakon je dvignil na izredne višine stanarino, v nasprotju s tem pa vlada ni zvišala stanarine državnemu uradništvu, da bi jo že zdavnaj morala na podlagi člena 37. čln. zakona.

Tudi vlada se ni izplačala uradništvu razlike, ki jo dolguje že tretje leto.

Spričo vsega tega mizernega položaja je ataka vlade na uradniške prejemke naravnost nečuvna. Med uradništvom se širi gibanje, da odgovori vladi s tem, da bo vse državno uradništvo pričelo izstopati iz vseh karitativnih in drugih društev, pri katerih noveč ni sodeluje državno uradništvo, v prvi vrsti učiteljstvo in tudi iz političnih društev, da si na ta način vsaj deloma nadomesti dohodke, ki mu jih odteguje vlada, da si mu neobhodno potrebni ter predstavljajo že itak eksistenčni minimum.

Savez Državnih Činovnikov je podvzel v Beogradu ostre korake in je sklical tudi v to svrhu protestni shod, ki je sprejel sledečo resolucijo:

1. Glavni Savez državnih nameščenecv prispeva Narodnemu odboru za pomoč poplavlencem 10.000 Din.

Da smo si na jasnem.

V zgodovinskem Celju se je vršila letošnja skupščina, ki je postavila zgodovinski mejnik v razvoju ne samo slovenskega, ampak vsega jugoslovenskega učiteljstva. To deistvo moramo imeti vedno pred očmi, kadar govorimo o teh za prihodnost našega stanu, šolstva, naroda in tudi države tako pomembnih dneh. Uverjen sem, da se marsikdo izmed nas samih, ki smo pri tem sodelovali danes še ne more v polni meri zavedati dalekosežnosti ravnokar minulih celjskih dni. Še manj se jih zavedajo tisti, ki niso bili direktni sodelavci. Najmanj na se jih zavedajo lajaki, ki ne morejo tako poznati težnj našega stanu, trpljenja in miselnosti slovenskega učiteljstva, kakor poznamo vse to mi sami.

Bili so velevažni, velepomembni, da uprav zgodovinski dnevi...

In vendar je kljub temu marsikdo izmed številnih naših tovarišev in tovarišic zapuščal Celje z neko boleštvu v duši, z mrklom in skrbi polnim pogledom v bližnjo bodočnost, ne pa z zadovoljstvom in stanovskim ponosom, kakor smo se navadno vračali s pokrajinskih skupščin. Tak utis je imela tudi večina tistih, ki so čitali poročila v raznih političnih listih o teh dokaj burnih dnevih in še burnejših posameznih prizorih.

Zakaj je bilo letos tako in ravno tako, ko bi bilo vendar vse prav lahko lepo idilično in mirno dostojanstveno, kakor je bilo njega dni?

Govorimo jasno in odkrito!

V Celju se je dobojeval nenavadno težek in oster boj, kateri je pretresal naše vrste že daljšo vrsto let in kateri je od Božiča sem vzbudil veliko pozornost in zanimanje vsega jugoslovenskega uč-

2. Glavni Savez apelira na vse državne nameščenice, da naj po določeni skali vsi brez razlike s prostovoljnimi prispevki podpirajo reševalno akcijo. Prostovoljni prispevek naj bi se odtrgal kar pri mesečni plači. Državni nameščenci pa so pripravljeni privoliti tudi v to, da odredi vlada enkratni prispevek vseh državljanov v korist poplavljenecem, izvzemši one, ki so oškodovani vsled poplave.

Uprava Saveza ugotavlja dalje po vsestranskem razmotiranju položaja, da državni nameščenci ne dobivajo niti pristojni minimum za eksistenco in da bi se torej moralo poprej razpravljati o izboljšanju njihovega materialnega položaja, kakor pa da namerava vlada zvaliti vse breme ravno nanje. Zato tudi odločno odklanja vsako znižanje prejemkov državnih nameščenecv.

Na zborovanju je bil izvoljen ožji odbor s predsednikom Mihajlom Jovanovićem na čelu, ki je dobil nalog, da poseti ministrskega predsednika Užnovića in ostale člane vlade ter jih obvesti o stališču državnih nameščenecv na pram nameravanim ukrepom vlade.

Odbor je dobil dalje tudi pooblastilo, da v slučaju potrebe skliče izredno skupščino Saveza državnih nameščenecv z dnevnim redom: Znižanje službenih prejemkov.

telstva in vse naše javnosti. To je bil boj starih tradicij z novimi načeli in idejami.

Noben boj ni prijeten, ne lahek ter ne more kot tak zapustiti prijetnih utisov niti med zmagovalci (če imajo kolikoli srčne kulture), še manj pa seveda med nasprotniki. Zato je docela naravno, da smo zapuščali Celje z boleštvu v duši.

Resnica je namreč, da slovensko učiteljstvo še ni imelo tako burne skupščine. Sai se je vršil boj hkratu kar na dve fronti: idejno in gospodarsko. Da se pri tem duhovi razburijo, da se gre ob takih prilikah često preko meje dostojnosti in obzirnosti pri obeh bojujočih se četah, je samo ob sebi umevno in se ne sme vzeti pretragično. Pozneje, ko se poleže razburjenost in ognievitost, ohladit vzkipele jeza ter se vse umiri in poleže gledamo na vse to z docela drugačnim pogledom, kakor pa v prvem hipu.

Prav tako pa se more odkrito priznati, da se je storilo v hipni razburjenosti — četudi morda z najboljšimi nameni — od predstavnikov stare struje vse, da se razburjenost poveča in močnejši vtis zmare novih idej in načel — zabriše. In tako je morda marsikdo odnesel iz Celja vtis, da nismo razkola prebrčili, ampak ga še poglabili.

Evo samo par dokazov iz množice: O smernicah naše stanovske politike so razpravljala vsa naša društva. Vse argumente je pretresal prav temeljito stanovsko političen odsek ter jih upošteval. Doseglo se je v vseh točkah soglasje, celo z opozicijo. Pred delegacijo pa se stavi predlog za izpremembo

besedila člena 1., kateri je temelj in nosilec vseh drugih z zahtevo, da se vnese besedilo o državnem in narodnem edinstvu. Ko po dolgi in ne ravno prijetni debati opozicija nvidi da bo ostala v veljaskanski manjšini se ostentativno odstrani. Besedilo odseka pa se sprejme skoro soglasno.

2. Delegacija, ki je naš najvišji forum izreče sodbo in svoje delo konča. Zasedanje delegacije se proglašja za zaključeno. Njenih sklepov ne more izpremeniti nihče razen ne same, ki mora biti pravilno sklicana. Pa pride na dan skupščine tročlanska deputacija članstva (ne delegatov) k poverjeniku z zahtevo, da naj skupščina vnese to besedilo v dotični člen. Skupščina pa ni za to niti kompetentna, ker ji § 19. b izrecno prepoveduje kaj takega. V resnici se tudi ni nikoli pečala s čim podobnim.

Po dolgotrajnih pogajanjih in pojasnjevanjih, je opozicija užaljena, ker ji poverjenik ne more in tudi ne sme ustreči, vsled jasnega besedila poslovnika. Opozicija po tako netaktnem motenju slavnostne skupščine, zopet zapusti dvorano.

Nepristranski spoznavalec in opazovalec razmerja pa je moral dobiti vtis, da opozicija — kateri so pripadali po večini starejši tovariši — le išče za vsako ceno pretveze, pod katero zamore prikriti svojo naravnost katastrofalen poraz menda tudi pred politično javnostjo češ, da s tako večino, ki ni za državno in narodno edinstvo, ne more sodelovati.

Kaj na je torej z državnim in narodnim edinstvom.

Teh dveh izrazov, ki se nahajata tudi v naši ustavi, niso do danes natančno opredelili niti naši učenjaki. Pač na sta postala deloma že pri nas še bolj pri naših južnih bratih geslo političnih strank, ter se ravno zaradi neopredeljenosti tem lažje uporabljata v strankarski politiki.

Slovensko učiteljstvo pa je v Celju ustvarjalo temelji, na katerem se more stanovsko združiti vse jugoslovensko

učiteljstvo brez ozira na politično pripadnost in udeistvovanje. Tega se je dobro zavedalo zato je moralo odkloniti in je odklonilo pri smernicah bodoče stanovske politike — gesla političnih strank.

Iz vsega tega sledi, da med našimi vrstami ni najmanjšega povoda za bojazen in malodušje. Nasprotno. Začenja se nova doba: doba oprostitev vseh političnih strankarskih spon v stanovsko strokovni organizaciji.

Opozicija na je hotela na vsak način prisiliti večino, da razobesi nad vodom v poslopije mogočne stanovske strokovne organizacije to politično obrabljeno, še večkrat na strankarsko politično izrabljeno zastavico.

V vsej državi ne najdete prave strokovne ali stan organizacije, ki bi imela kot taka zapisano, da je to temelj njenega obstoja in dela. Samo ob sebi umevno, da nima tega niti naša osrednja organizacija. Le naša vse časti vredna opozicija je hotela imeti ta: šine quo non. In ker ji ni bilo po sedaj obstoječih pravilih mogoče ugoditi, je odšla in ima sedaj lepo priliko — če hoče — da proglaš pred javnostjo 90% slovenskega učiteljstva kot protidržaven element, daš je ravno ta večina izrecno povdarjala, da smatra za važnejše delo v tem pravcu, kakor da izrabljanje lepega in pomembnega gesla brez politično strankarske navlake...

Celje odpira perspektivo v lepšo in boljšo bodočnost našega stanu in ž njim vred tudi šoli, narodu in državi. Tam smo si začrtali jasno pot v dosego velikega cilja. In s ponosom lahko trdimo, da je slovensko učiteljstvo po svojih zastopnikih ravno v Celju pokazalo, da je boljše in vrlejšo kakor je na sodila naša politična javnost.

Na jasnem in čistem smo. Nobenih pretreslaiev ne bo več in se jih tudi ne strašimo. Začrtali smo si pot in po njej bo hodilo brez ozira na levo in desno vse, kar stanovsko čuti in misli med nami.

Hren.

Splošne vesti.

— Zahvala Nj. Vel. kralja Aleksandra pokrajinski skupščini v Celju. Na brzojavni pozdrav, ki ga je oddala skupščina Nj. Vel. je došla sledeča brzojavka: Njegovo Veličanstvo kralji blagovoleo je sa zadovoljstvom primiti srdačne pozdrave učiteljstva i zahvaljujuči želi učiteljstvu uspeha i napredak u njihovom kulturnom i nacionalnom radu. — Prvi adjutant Hadžić.

— Podrobno poročilo o pokrajinski skupščini prinesemo v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

— Izid glasovanja o redigirani Deklaraciji na pokrajinski skupščini v Celju. Deklaracija je redigiral stanovsko politički odsek dne 17. julija t. l. v Celju. Na podlagi zapiskov in seznama volilnih upravičencev je ugotovljeno sledeče: Vseh upravičencev za celisko skupščino je bilo 115. Od teh jih 6 ni došlo na skupščino 2 sta se pred glasovanjem odpeljala. 79 jih je glasovalo za Deklaracijo (od teh 8 s pridržkom k I. členu). 1 proti, 27 jih je pa zapustilo pred glasovanjem dvorano.

— Udeležba na letošnji pokrajinski skupščini v Celju je bila izredno velika v primeri z drugimi leti. Še nobeno leto ni bilo toliko udeležencev pri delegaciji, kakor letos. Letos je trajala skupščina tudi tri dni in ne samo dva, kakor druga leta. Delegacijsko zborovanje je bilo letos bolj številno obiskano kakor druga leta manifestacijska skupščina. Razumljivo pa je, da je iz gmotnih ozirov nekaj udeležencev tretji dan odšlo, kar moti poročevalce dnevnih listov. Pojasniti moramo, da nobeno leto niso bili novinarji vabljani na interno delegacijsko zborovanje.

— »Narodno in državno edinstvo«. Konstatiramo, da v kompromisnem predlogu, ki ga je na Hrastniku v imenu stare struje učiteljstva podpisal g. Iv. Šmajdek ni v nobeni točki vnešeno »narodno in državno edinstvo«, iz česar sledi da gospodje niso smatrali za potrebno vstaviti v stanovsko resolucijo ta povdarek, ki je že itak v ustavi na katero je učiteljstvo priseglo in je tudi v pravilih UJU. Popolnoma neopravičeno bezata »Tabor« in »Jutro« učiteljstvo. Učiteljstvo bo dobilo točna pojasnila tudi v tem oziru.

— Neumešten odlok, ki priporoča kr. šol. sv. pri sestavljanju proračunov skrajno štedljivost rodi že nezaželjene napredku šolstva kvarne posledice. — V ilustracijo, kako razumevajo občine

usodni ferman naj služi sledeča vloga nekega krainega šolskega sveta, ki se glasi: »V zmislu odloka velikega župana ljubljanske oblasti z dne 22. maja 1926, šte. 5808 »Proračun za stvarne šolske potrebščine, omejitve izdatkov«, podpisani ugovarjajo proti zgradbi novega šolskega poslopja in proti ustanovitvi samostojne osnovne šole..... ker je zgradba novega šolskega poslopja pri tačasnih tukajšnjih razmerah nemogoč in nepotreben luksuz.

— Sreske šolske nadzornike ljubljanske oblasti prosim naj mi vpošljejo točne podatke, koliko bi znašali potni stroški za enkratno nadzorovanje vseh šol v srezu. Pobrigati se moramo, da bo v budžet za leto 1927/28. tozadevno vnešena zadostna postavka. To vsled sklepa skupščine nadzornikov ljubljanske in mariborske oblasti z dne 18. julija 1926 v vednost s pristavkom, da je zadevo smatrati kot nujno. — Kosec Miha, Ljubljana, Hrenova ulica.

— † Joško Kazafura. Zavratna bolezen je igrabla naši tovarišici Olgi Kazafura, roj. Kumár iskreno ljubljenege soproga. Poznate solčno jasna goriška Brda, krasna v pomladnem cvetju polna zdrave rodovitnosti v jesenskih dneh? Hrepenenje in žalost nosijo v srcu oni, ki so jih zapustili, da ne služijo onemu, ki jih je pohodil. Tudi Ti si jih zapustil Joško, zato si nosil bolest v srcu, bolest v očeh. In tam na Viču je svež grob v vrsti grobov onih, ki so hrepeneli po neodrešeni domovini. Sedaj si miren ni več hrepenenja, ni več žalosti. Smrt je uničila Tvoje cilje in nade in večno užalostila srce mlade vdove in nežnega deteta. Zapustil si nama v tolažbo šopek ljubkih spominčic, zvezek nežnih pesmic, Joškota ni več... Komaj 29 let star si moral v prerani grob. Preostalih naše iskreno sožalje.

— Razpis za sprejem kandidatov na Višjo pedagoško šolo v Beogradu — v I. letnik. Prema čl. 6. Uredbe o Višji Pedagoški školi i odluci Gospodina Ministra Prosvete od 26. juna 1926. g. Br. 46.658/I primiće se u I. godinu ove škole za školsko 1926/1927. godinu (100) sto redovnih slušalaca.

Svaki kandidat koji želi upisati se u Višu Pedagošku školu u Beogradu kao redovni slušalac, treba da se, najdalje do 10. septembra 1926 godine, obrati za to molbom Rektor u ove škole. Uz molbu mora se podneti:

1. svedočanstvo o položenem učiteljskom ispitu zrelosti;
2. svedočanstvo o praktičnem učiteljskome ispitu;
3. uverenje o godinama učiteljske službe i ocenama rada za sve ovo vreme; mogu se primiti samo oni kandidati koji su najmanje tri godine radili u osnovnoj odnosno građanskoj školi s odličnim uspehom;

4. izvod iz protokola rodenih, a u slučaju da se on ne može dobiti, zakonski propisano uverenje o danu i mestu rođenja (kandidat ne može biti stariji od 38 godina);

5. lekarsko uverenje, što detaljnije, o stanju svoga zdravlja;

6. kratak životopis u kome će naznačiti i u kojim je mestima i koliko služio kao učitelj; da li je ženjen ili nije (učiteljica da li je udata ili nije); ima li i koliko dece; da li je regulisao svoju vojnu obavezu, jer se inače neće primiti ako to nije učinio.

Neće se uzimati u postupak molbe kandidata koji ne budu priložili sva navedena dokumenta.

Kandidati se mogu prijaviti za upis samo u jednu Višu Pedagošku školu: u Beogradu ili u Zagrebu.

Na molbu će se prilepiti takseni marka od pet dinara.

Svaki kandidat navešće u svojoj molbi: koju grupu predmeta želi da izučava. Pored grupe, koju prvenstveno želi da izučava, kandidat može navesti i koju drugu grupu radi event. prijema u tu grupu, ako bi bila popunjena grupa za koju se prvo javio. Grupe predmeta jesu ove:

I. grupa: narodni jezik, narodna književnost, istorija i geografija;

II. grupa: tuđi jezik (francuski ili nemački), narodni jezik, narodna književnost i istorija.

III. grupa: jestastvenica (zoologija, botanika, mineralogija i geologija), hemija i geografija.

IV. grupa: matematika, nacrtana geometrija i fizika;

V. grupa: matematika, nacrtana geometrija, sve vrste crtanja, modelovanje, kaligrafija i istorija umetnosti.

Uz to slušaoci svih grupa slušaju sve pedagoške i druge zajedničke predmete.

U svaku grupu primiće se do 20 kandidata.

Na stečaj mogu se javiti kandidati (učitelji i učiteljice) iz cele Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Kandidati, koji žele da izučavaju II. grupu predmeta, označice u svojoj molbi: koji od dva navedena tuđa jezika žele da izučavaju. Pri prijemu u ovu školu, oni treba da pokazuju dovoljnu prethodnu spremu iz dotičnoga tuđeg jezika, kako bi ga mogli s uspehom izučavati.

Kandidati, koji budu primljeni, biće službenim putem izvešteni o prijemu i o početku predavanja.

Prema čl. 7. uredbe o Višoj Pedagoškoj školi, primljeni učitelji i učiteljice, ako se nalaze u državnoj službi, zadržavaju pravo na platu i ostale prinadležnosti, koje od države primaju, za vreme svoga školovanja u ovoj školi.

Iz kancelarije Rektora Više Pedagoške škole u Beogradu 13. jula 1926 godine Br. 728.

— Ponesrečiti le tov. Josip Lapajne in se pošokodoval na nogi. Nahaša se v Leonišču v Ljubliani, vendar ie dobro razpoložen in izven večie opasnosti. Želimo mu skorajšniega okrevanja!

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubliana. Poljanski našio 10/21 pošlie vsakemu naročniku. »Učit. Tovariša« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoi: ne bo Vam žal!

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

—i Imenovanja. V Ljubliani na VI. deški osnovni šoli Radovan Prošenc, za stalno učiteljico na I. dekliški osnovni šoli istotam Olga Knez, za učiteljico I. dekliške osnovne šole istotam Doro Pegan; za stalno učiteljico istotam na I. dekliški osnovni šoli Slavo Vencaiz, za stalno učiteljico istotam na I. dekliški osn. šoli Adelo Zajc; v Kastvu za stalnega učitelja osn. šole Josipa Bačića.

—i Imenovanja: V Dolenji Lendavi za stalnega učitelja Ivana Christa, istotam za stalno učiteljico Marieto Čizek; v Dolgi vasi za stalno učiteljico Marijo Peternel-Goljčevšek; v Dramljah za šolskega upravitelja Frana Korbarja; v Pišecah za stalno učiteljico Justo Žnidaršič; v Vojniku za stalno učiteljico Emo Lapajne; v Črni za stalno učiteljico Marieto Mihev-Teršeli; za stalno učiteljico istotam Marijo Grubelnik; v Guštanju za stalnega učitelja Ažbald Ledranta; v Marenbergu za stalnega učitelja Ivana

Vokača; za stalno učiteljico Sonio Pohr; na Muti za stalno učiteljico Meto Brandstetter; v Gornjem gradu za stalno učiteljico Mileno Konečnik; v Cezanjevcih Marijo Režaj; v Cvenu za stalno učiteljico Terezio Gselman; v Ljutomeru za stalnega sreskega pomožnega učitelja Miroslava Zacherla; na Remniku za stalno učiteljico Leopoldino Jurančič-Dolenčev; v Čadramu za stalno učiteljico Dragico Brelez-Košjevo; v Gornji Polskavi za stalno učiteljico Alojzijo Hrstnikovo; v Laporju za stalno učiteljico Gabrielo Čučnik; v Slovenski Bistrici za stalno učiteljico Jelišavo Rismal-Mekrovič; v Studencih pri Mariboru za stal. učitelja Ernesta Vranca; pri Sv. Ani za stalnega šolskega upravitelja Jakoba Stuhca; v Cirkovcih za stalnega učitelja Ivo Jančiča; v Ptuj na deški šoli za stalno učiteljico Ludmilo Bračina-Janežič; v Ptuiski gori za stalno učiteljico Ano Pauscha; v Svetinjah za stalnega učitelja Rado Bitenca; v Vurbergu za stalnega šolskega upravitelja Srečka Maverja; v Št. Janžu za stalnega šolskega upravitelja Antona Bratkoviča; pri Sv. Duhu za stalno učiteljico Ido Gselman.

Obrambni vestnik.

—ob V »Jutru« od 20. t. m. stoji, da je ostal med nami neporavnani konflikt radi dosedanje ideologije naše organizacije. Ne spuščam se v polemiko. To ni moj namen. Zavedno učiteljstvo ne barranta z narodnim in državnim edinstvom. Državno edinstvo ie trdno zasedrano v naših srcih — narodno edinstvo pa tava žalibog na temnih in zavrtih potih dnevene politike. ki ga s svojo strankarsko navlako ne pospešuje temveč naravnost ubija. Učiteljstvo Vam ne more slediti po tej poti. V okviru države in prežeto idealov ljubezni do naroda in države opravila svoj težki posel vzgolitiev in odklanja odločno vsakega mešetarija. ki poskuša zanesti z namigavanji o državnih in separatištnih elementih med nas zvego in zmedo Meščanskošolsko učiteljstvo in profesorji korakajo strnieni v eni fronti — pridružili smo se jim in to ie naš greh. Zato prevzemamo zanj pred javnostjo polno odgovornost. Kdor tega ne ume, naj vseeno s svojim oddvojenim mišljenjem stopa z nami v boljšo bodočnost. Kdor pa beži od nas, ta ni in ni bil nikdar naš Mervič.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljska Samopomoč. Da se preprečijo slučajni morebitnega izkoriščanja članstva pri Učit. Samopomoči, ie sprejel društveni odbor na seji dne 14. julija 1926 sledeči sklep: »Pri sprejemu se zahteva zdravniški certifikat od vseh tistih prigašencev, katerih zdravstvenega stanja ne pozna kak društveni odbor, nik ali pa ne potrdi odboru znani, stalni zaupnik v okraju, da ie prigašenec res zdrav. Zaupnikovo ime se zapiše na prijavnico. Veljavnost tega sklepa od 14. julija 1926 dalje.« — Prosim vse nove prigašence, da se ravnaio po tem in prilože svoji prijavnici vselei zdravniški certifikat (brez koleka); zaupnike pa prosim, da dajo taka potrdila le onim tovarišem (icam) o katerih so prepričani, da so res zdravi. Osebe, ki imajo bolezenski dopust, morajo predložiti zdravniško spričevalo po okrevanju ali nastopu službe; v dobi bolezenskega dopusta se jih po § 7.b društvenih pravil ne more sprejeti

Učiteljski pravnik.

—§ »Osnovna Nastava« in »Prosvetni Glasnik«. Z odlokom O. N. 65.830 od 27. novembra 1924 in O. N. br. 72.310 od 31. decembra 1924 smo prejeli šolski uradni list »Osnovna Nastava«, ki pa ie konec leta 1925. že prenehal izhajati. Vsaka šola ie morala poslati naročnino v znesku 150 Din. Na odlok ministrstva prosvete z dne 10. novembra 1925 P. br. 14.568 ie pa pričel zopet izhajati nov list »Prosvetni Glasnik«, za kar naj šolska uprava plača letnih 120 Din kot naročnino. Čudimo se temu da se zahteva nova naročnina, ker slednji odlok vsebuje v 3. točki sledeče: mesto dosadašnjih raspisa podružnim ustanovama Min. Prosvete, slače im se brezplačno »Prosvetni Glasnik«. Kateri odlok ie tedaj merodajen in zakaj se zahteva nova naročnina, če ie jasno rečeno, da se pošilia list »Prosvetni Glasnik« brez plačn?

* Min. Prosvete 16. junija 1926, P. br. 70.905/1.

—§ Nemščina kot drugi jezik na ljudskih in meščanskih šolah. Višji šolski svet v Ljubliani z dne 20. jan 1919 Fink I. št. 4 odreja: »Nemščina se kot obvezen predmet takoi odpravi iz vseh ljudskih in meščanskih šol... Dovoljena ie kot neobvezen predmet... Ako se z urami neobveznega nemškega pouka prekorači obvezna učna dolžnost učiteljeva se čezdobne ure zakonito nagrade... V obmeinih krajih bivše Koroške in Spodnje Štajerske se vrši ta pouk na isti način tudi na vseh nižje organiziranih šolah.« Na eni strani se torej nemščina v ljudski in meščanski šoli odpravlja, na drugi pa se zopet upostavlja in pouk nagradi. Sledeči komentar k temu vprašanju ne bo škodil. Glasi se: Eine untersteirische Schulfrage. Eine wichtige Entscheidung für Schulen an der Sprachgrenze hat der Verwaltungsgerichtshof gefällt. Der steierische Landesschulrat hatte den Einspruch der Bezirkschulrates Umgebung Marburg wegen der Einführung der deutschen Unterrichtssprache in der 5. Klasse der Volksschule in Jahring (Jarenina) bei Marburg verworfen. Diese Entscheidung vom 30. Jänner 1903 wurde vom Unterrichtsministerium mit der Entscheidung vom 12. September 1903 bestätigt. Der Verwaltungsgerichtshof hat aber diese Entscheidungen als ungesetzlich aufgehoben und ausgesprochen daß die Einführung einer anderen Unterrichtssprache in den oberen Klassen einer Volksschule ungesetzlich sei und daß an Volksschulen nur in einer Sprache Unterricht erteilt werden dürfe. Luš.

Učiteljski pevski zbor.

PEVSKI ZBOR SLOV. UCITELJSTVA S SEDEŽEM V LJUBLJANI.

Ker ie pravkar minila prva sezona zborovega obstoja, naj mi bo dovoljen pri tej priliki samo kratek posnetek zborovega dela v tem času.

Začetne težave so pomaknile začetek v začetek zime, prvi pevski tečaj se ie mogel vršiti šele o Vseh svetih. Bil ie to takorekoč rojstni dan zbora. Ta tečaj ie imel bolj namen, pregledati vrste pev-

cev in odločiti, ali bo ali ne bo. Z istim zaupanjem, ki ie rodilo misel pevskega zbora, smo se tudi lotili dela. Že v decembru se ie vršil drugi dvodnevni tečaj: nato začetkom januarja, februarja, marca in aprila. Z aprilskim tečajem ie bil združen tudi prvi društveni koncert. Zbor se ie lotil za začetek kajpada lažjega programa. Reči moram: Vse delo do tedaj ie bilo več organizatorno kot strogo umetniško. To ie bila nujna potreba. Naprej ie treba celoto organizirati, potem šele ie mogoče voditi jo po načrtani poti. Zato ie povsem naravno in razumljivo, da ni bil koncert v svojem uspehu z umetniškega stališča na oni višini, katero so nekateri pričakovali in zahtevali. Prevelike zahteve bi v začetku zbora lahko škodile. Oni, ki so ta uspeh zbora merili s strogega stališča umetnosti in niso hoteli ali mogli videti skoro nič pozitivnega v niem so delali vede ali nevede zboru krivico. Tudi naša kritika ie v tem oziru grešila. Kdor ie količkaj resen in trezno misli ter pozna pota mlade organizacije, upoštevaloč pri tem še posebno težke razmere: oddaljenost članov itd., tisti ne more meriti prvega zborovega nastopa po zboru moravskih učiteljev. Kdor ie zahteval popolnega, dovršenega nastopa že pri prvem nastopu tisti se ie smejal sejavcu, ki seje predno žanje, smejal se ie zidariu, ki ne pokrije hiše predno io sploh začne zidati.

Uspeh tega nastopa ie bil tak, da se ga zboru ni treba sramovati.

Ta koncert ie pa s svojim uspehom tudi v resnici utrdil v pevkah in pevcih zaupanje in jih navezal na zbor še tesneje. Presledek do junija, ko se ie vršil prvi pevski tečaj po koncertu, nim ie bil predolg in ie imel odbor zato pred člani precej skoro neprijetnega opravičevanja.

Nasprotniki zbora so prerokovali veliko blamažo — te ni bilo; prerokovali so — baie celo v pisnih na posameznike — razpad zbora — tega ni bilo. Nasprotno: število pevki in pevcev se ie konsolidiralo in pojačilo, zbor ie pridobil izvrstnih novih moči.

(Dalie prihodnjč.)

POZOR!

Šolska vodstva!

Krajni šolski sveti!

OLJE PROTI PRAHU ZA IMPREGNIRANJE PODOV V ŠOLSKIH SOBAH IN PISARNAH

Vam ponuja

RAFINERIJA DRAVOGRAD

po Din 4-50 za 1 kg, brez neprijetnega vonja; za 1m² se potrebuje 0-20-0-30 kg

★
Mnogoštevilne reference so na razpolago. **RAFINERIJA DRAVOGRAD** ie edina v državi, ki izdeluje olje iz domačih surovin in se s cenjenimi naročili podpira domača industrija.
★

RAFINERIJA DRAVOGRAD v Dravogradu

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

+ Erjavec Fr. - Flere P.: *Starejša pesnice in pisateljice. Izbrani spisi za mladino.* Z risbami okrasili Iv. Kobličeva in R. Klein-Sternenova. V Ljubljani 1926. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. CXXXVI + 293; cena vez. knjigi Din 80.—. — Po daljšem presledku je izšel zopet, sedaj XIV. zvezek znane elegantne zbirke »Slovenski pesniki in pisatelji«, ki jo izdajata pri Učiteljski tiskarni Fr. Erjavec in P. Flere. Ta zvezek obsega »starejša pesnice in pisateljice«, to je vse do nastopa naše moderne, ki jo zaznamuje tudi v zgodovini naše žene ustanovitev tržaške »Slovenke«. Čeprav je namenjena knjiga v prvi vrsti mladini, zlasti ženski, bo vzbudila gotovo veliko pozornost tudi pri odraslem občinstvu, posebno med žensstvom, saj je tu v naši literarni zgodovini prvič izčrpno obdelana vloga, ki jo je zavzemala žena v našem slovstvu. Obširni literarni uvod v knjigo obdela izčrpno sicer le Hausmannova, Turnograjsko, Pesjakovo in Pakkovo, te glavne štiri starejše literatke, vendar se dotakne tudi vse druge dolge vrste, ki se je kakorkoli pojavila na našem slovstvenem polju tako, da imamo sedaj res popoln pregled ženske literarne dela v preteklem stoletju. Niz nizanega je v tem uvodu ter v tolmaču toliko doslej še popolnoma neznanega gradiva, da lahko mirno rečemo, da sta nam podala šele Erjavec in Flere izčrpno sliko navedenih slovstvenic. Tudi antologija, v kateri je objavljenih nekaj doslej sploh neznanih spisov in s katero so postale naše starejše pisateljice zopet dostopne širšemu občinstvu, je izbrana le iz del Hausmannove, Turnograjske, Pesjakove in Pakkove. Zbirka je zaradi svoje izredno elegantne opreme znana že od po-

prej, le to naj omenimo, da je ta zvezek tudi ilustriran od dveh žensk, namreč Iv. Kobličeve in Rože Klein-Sternenove, najvažnejši zastopnici starejše generacije naših upodabljalnih umetnic. Prihodnji zvezek, ki nam ga obetata prireditelja, bo obsegal »Pokrajinske pesnike in pisatelje«. Zbirko in posebe še ta zvezek seveda vsem toplo priporočamo.

— Koroške slovenske narodne pesmi. Oskar Dev je izdal pod gornjim naslovom že V. zvezek koroških narodnih pesmi. S to veliko zbirko slovenskih pesmi s Koroškega, je pokazal O. Dev najjasneje, da je bila in je še vedno Koroška naša. V V. zvezku je 30 pesmic pristnih koroških, ki prav nič ne zaostajajo za prejšnjimi izdajami. Zbiratelj teh pesmi zasluži pa še večjo pohvalo, ker ne le, da je sam zbral in harmoniziral pesmi, temveč jih je tudi sam založil. V. zvezek stane 22 Din in se naroča pri zalagatelju: Oskarju Devu sod. svetniku v Mariboru.

Iz naše stanovske organizacije.

+ Učiteljsko društvo za dolnje-lendavski okraj je zborovalo dne 2. junija 1926 v šoli v Turnišču.

Tovariš predsednik J. Ozmeč otvori zborovanje ob 10. uri ter pozdravi vse navzoče. Izrazi nevoljo nad tovarišem tajnikom, ki ni objavil zborovanja v »Učiteljskem Tovarišu« in je vsled prekasnega pismenega obvestila prišla le komaj polovica članov na zborovanje. Nato se je prešlo na dnevni red.

Tovariš Kontler je imel nastop v VI. razredu. Predmet: Prirodoslovje. Snov: Voltov člen, baterija, učinki galvanskega toka. Tovariš predsednik se mu je iskreno zahvalil za trud ter naglašal, da se je navzoče članstvo pri tem na-

stopu lahko prepričalo, kako zamore učiteljstvo zainteresirati svoje učence za težjo in manj pristopno snov in kake praktične vrednosti je »Kosmosova škatlja« pri prirodoslovnem pouku.

Nato je tovariš predsednik prečital došle dopise, nakar se je prešlo k deklaraciji.

Tovariš Kontler je referiral za deklaracijo. Določena tovariša za protireferat ni bilo na zborovanju, vsled česar je referat proti deklaraciji odpadel. Stavil se je predlog: Učiteljsko društvo za srez Dolnja Lendava z večino glasov sledi voditeljem deklaracijskega pokreta, se strinja z načeli deklaracije in prosi svoje delegate, da zastopajo načela, ki so izražena v njej. Predlog je bil z večino glasov sprejet.

Slučajnosti: Sklene se, da pristopi naše društvo kot podporni član k »Pevskemu društvu slov. učiteljstva« ter da pristopi tudi k »Jugoslovenski Matici« in »Ciril-Methodovi družbi« z letnim prispevkom po 50 Din. Nadalje je bil sprejet predlog, da se naj člani, kateri kmalu ne poravnajo zapadle članarine, iztirja potom odvetnika. Prihodnje zborovanje se vrši v začetku prihodnjega šolskega leta, kar se bo objavilo v »Učiteljskem Tovarišu«. Tovariš predsednik čestita tudi vsem tovarišem (icam), ki so prestali usposobljenostni izpit. Ob 13. uri pop. zaključil zborovanje, nakar se je vršil sestanek šol. upraviteljev, katerih predmet je bilo enotno postopanje pri oceni podrejenega učiteljstva, razgovor o domačih učiteljskih konferencah, o hospitacijah, na stopih in referatih.

KROJNA ŠOLA LJUBLJANA STARI TRG 19.

otvori 1. avg. specialen damski tečaj krojenja za g. učiteljice iz cele Slovenije z znižanim honorarjem. Vsaka g. učiteljica ima priliko med počitnicami se popolnoma samostojno naučiti izdelati in skrojiti si vsak plašč, jopico, bluzo, obleko itd.

ARGUS je naš najboljši Informacijski zavod

ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike

ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov

ARGUS-ove informacije so valjdar točne izčrpne in hitre

ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd

ARGUS-ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani.

reg. zadruga z omejenim jamstvom, vabi na

VI. redni občni zbor

dne 4. avgusta 1926 ob 16. uri v prostorih Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združenem poslovanju v letu 1925.
2. Poročilo o računskem zaključku leta 1925.
3. Poročilo nadzorstva
4. Predlog upravnega sveta o kritju izgube.
5. Volitev upravnega sveta.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil skladen, bo po čl. 31. združnih pravil uro pozneje na istem prostoru s prvotnim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal pri vsakem številu navzočih članov.

Novosti za pomlad in poletje!

Vse vrste sukna za športne in promenadne obleke. Modno in perilno blago, vsakovrstna svila i. t. d. Ugodni plačilni pogoji na obroke. Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina LJUBLJANA

Pelikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO
GÜNTHER WAGNER, WIEN X.1.

Tovariši!

Širite naš tisk

Tovarišice!

priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Anatole le Braz-F. B.: *Islandska velika noč in druge povesti.* Vez. Din 24.—.
Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—.
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 18.—.
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 30.—.
Erjavec Fran: *Afriške narodne pripovedke.* Vez. Din 20.—.
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke.* Vez. Din 20.—.
Erjavec: *Srbske narodne pripovedke.* Vez. Din 22.—.
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—.
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—.
Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vezano Din 36.—.
Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—.
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—.
Erjavec-Flere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vezano Din 40.—.
Erjavec-Flere: J. Kersnik, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 46.—.
Ewald-Holeček: *Matl narava pripoveduje.* Vez. Din 26.—.
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti.* Vez. Din 26.—.
Flere: *Babica pripoveduje.* Vez. Din 10.—.
Flere: *Slike iz živalstva.* Din 24.—.
Flere: *Pripovedne slovenske narodne pesmi.* Vez. Din 24.—.
Gangl: *Zbrani spisi.* II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—.
(Ostali zvezki so v II. natisu.)
Gaspari T. in Košir P.: *Sijaj, sijaj, solnce!* (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—.
Karafiat-Dr. Bradac: *Kresničice.* Cena trdo vezani knjigi Din 18.—.
Komanova Manica: *Narodne pravljice in legende.* Din 16.—.
Korban: *Vitomilova železnica.* Vez. Din 14.—.
Kosem: *Ej prijateljički.* Vez. Din 14.—.
Krasnohorska-Podkrajsek: *Pripovedka o vetru.* Vez. Din 20.—.

Lah: *Česke pravljice.* Vez. Din 12.—.
Meško: *Našim malim.* Vez. Din 15.—.
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi.* VI. zvezek. (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. Din 10.—.
Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Mežiške doline.* Elegantno vezana Din 24.—.
Račić B.: *Belokranjske otroške pesmi.* Vez. Din 8.—.
Rapč: *Mladini.* II., III., IV., V., VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—.
Rapč: *Tisoč in ena noč.* Vez. Din 28.—.
Ribličič: *Vsem dobrim.* Vez. Din 10.—.
V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi Kralja Jana.* Vez. Din 16.—.
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci.* Broš. Din 3.—.
Šilih: *Nekoč je bilo jezero.* Vez. Din 24.—.
Tille-Pribil: *V kraljestvu sani.* Broš. Din 6.—.
Trošt: *Moja setev.* I. in II. a Din 10.—.
Zbašnik: *Drobne pesmi.* Vez. Din 8.—.
Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni.* Vez. Din 24.—.

Leposlovne knjige.

Carli: *Zadnji dnevi v Ogleju.* Vez. Din 28.—, broš. Din 22.—.
Gangl: *Beli rojaki.* Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—.
Gangl: *Moje obzorje.* Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—.
Golar Florijan: *Kmečke povesti.* Cena Din 26.—.
Golar Cvetko: *Pastirjeva nevesta.* Cena Din 22.—.
Jelenc: *1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca.* Vez. Din 26.—.
Matičič: *Na krvavih poljanah.* Vez. Din 36.—.
Matičič: *V robstvu.* Vez. Din 40.—.
Pavlič Rado: *Ljubezen in sovraštvo.* V platno vez. Din 60.—.
Pugelj Milan: *Zakonci.* Drugi natis. Vez. Din 24.—.
Rabindranat Tagore-Gradnik: *Gitandžali.* Trdo vez. Din 24.—, v platno vez. Din 28.—.
Rapč: *Tisoč in ena noč.* I. zv. vez. Din 46.—, II. zv. vez. Din 50.—.
Zorec Ivan: *Pomenki.* Din 10.—.

Dramatika.

Beneli Sem-Gradnik: *Okrutna šala.* Broš. Din 24.—.
Gangl: *Dolina solz.* Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—.
Gangl: *Slinga.* Vez. Din 12.—.
Gangl: *Sin.* Drugi natis. Vez. Din 22.—.
Kosem Zv.: *Morje.* Din 12.—.
Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica.* Broš. Din 12.—.
Vidic: *Ave Patria!* Broš. Din 8.—.
Poučne in znanstvene knjige
Bele Ivo: *Sadjarstvo.* Din 64.—.
Bučar: *Slovenski metuljar.* Broš. Din 12.—.
Kabaj M.: *Cerkniško jezero in njega okolica.* Vez. Din 50.—.
Kunaver: *Na planine!* Vez. Din 28.—.
Kunaver: *Kraški svet in njega pojavi.* Vez. Din 38.—.
Mencej: *Kratka srbska gramatika in čitanka.* Broš. Din 5.—.
Ramovš Fran: *Historična gramatika slovenskega jezika.* Broš. Din 260.—.
Rus dr. m.: *Prva pomoč.* Broš. Din 32.—, vez. Din 36.—.
Veber: *Etika.* Din 100.—.

Šolski oder.

Gregorič-Stepančičeva: *Otroški oder.* (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—.
Korban J.: *Povodni mož, igrice za mladino.* Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v treh slikah.* Obe v I. zvezku, Din 6.—.
Glasbeni del k I. zvezku »Šol. odra« Din 4.—.
Lah dr. I.: *Miklavž prihaja.* Trije prizori. Cena Din 6.—, Glasbeni del posebe Din 4.—.
Tiran E.: *Čudežne gosli.* Pripovedka s plesom in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: *Vino ali voda.* Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—.
Ferdo Juvanec: *Zbirka glasbenih in pevskih prizorov.* Prvi snopič: *Oba junaka.* Drugi snopič: *Pri čevljarju.* Cena snopiču Din 4.—.

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: *Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospeli s spremljevanjem klavirja.* Din 40.—.
Marolt: *»Bože pravde« in »Lepa naša domovina«.* Din 1.50.
Marolt: *Narodne himne in druge domorodne pesmi.* Din 3.—.
Žirovnik: *Narodne pesmi.* I., II. in III. zvezek a Din 3.—.

Druge knjige.

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 10.—.
Fink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji.* I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920) broš. Din 5.—, II. zvezek (za I. 1921) broš. Din 7.—, III. zvezek (za I. 1922) broš. Din 8.—, IV. zvezek broš. Din 14.—, V. zvezek broš. Din 32.—.
Wester: *Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu.* Din 5.—.
Wester: *Pravila o izpiti na meščanskih šolah.* Din 2.—.

Slike.

Sič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem. II. Kmečka hiša na Gorenjskem.* Velikost 30.3 x 90.5 cm. Slika a Din 30.—.
*Stenske table k Widrovi Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—.
Šaša Santel: *Serijski razglednici Stara Ljubljana.* Din 10.—.

Galerija naših mož.

1. Trubar	9. Aškerc
2. Vodnik	10. Tavčar
3. Slomšek	11. Levce
4. Prešeren	12. Erjavec
5. Levstik	13. Jenko
6. Stritar	14. Cankar
7. Jurčič	15. Gangl
8. Gregorčič	16. Parma

61.5 x 47.5 cm. Slika a Din 10.—.

Vse gorenje knjige, tudi knjige drugih založb, se dobivajo

v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani
Frančiškanska ulica 6.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Dimnik v Ljubljani. Izdajatelj: UJU — poverjeništvo Ljubljana, odgovarja Ivan Dimnik v Ljubljani. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani; zanjo odgovarja Franc Štrukelj v Ljubljani.